

Universitets- och
högskolerådet

Avdelningen för analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande
Carina Hellgren
Utredare

010-4700305
carina.hellgren@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer
01183-2014

Datum
2014-10-06

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över remisspromemoria: En nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (U2014/4373/GV)

I Universitets- och högskolerådets uppdrag ingår att vara nationell samordningspunkt för den övergripande europeiska gemensamma referensramen för examina inom högre utbildning. Universitets- och högskolerådet är nationellt centrum för Europass samt utfärdar föreskrifter om bilaga till examensbevis, Diploma Supplement. Universitets- och högskolerådet är ENIC-NARIC-kontor i Sverige och ska fullfölja de uppgifter som följer av den så kallade Lissabonkonventionen om erkännande av bevis avseende högre utbildning. Myndigheten ska också vara nationell korrespondent i det nätverk som har etablerats av Europarådet inom ramen för Bolognaprocessen.

Universitets- och högskolerådet ställer sig positivt till att en nationell referensram för livslångt lärande föreslås bli implementerad i Sverige. Syftet med referensramen är att främja livslångt lärande och förbättra anställbarhet, rörlighet och social integrering för arbetstagare och studerande inom EU. Universitets- och högskolerådets bedömning är att den referensram som föreslås har potential att bidra till detta, med några smärre justeringar.

Fokus för Universitets- och högskolerådets läsning av promemorian har varit förslagets konsekvens för utbildningsanordnare, studenter, lärosäten och andra instanser som validerar utbildning, vilket har resulterat i några förslag till förtydligande, och förändringar.

Universitets- och högskolerådet har som intention att undersöka möjligheterna att föreskriva att referensramsnivån på högskoleexamina inkluderas i Diploma Supplement.

Universitets- och högskolerådets förslag till förtydligande/förändringar

4 § första stycket i förslaget till förordning om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. En förutsättning för att en kvalifikation ska kunna motsvara en nivå i referensramen är att den som utfärdar kvalifikationen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där kvalitetssäkring av kvalifikationen ingår. Beslutet om nivåbedömningen som Myndigheten för yrkeshögskolan utfärdar ska gälla i tio år, vilket Universitets- och högskolerådet ser som problematiskt då det endast är en enda kontrollstation under hela den tiden. Referensramens legitimitet bygger på att kvaliteten i de utbildningar som placeras in på olika nivåer upprätthålls över tid. Universitets- och högskolerådet skulle vilja se en kortare tillståndstid, alternativt flera kontrollstationer under de tio åren.

4 § andra stycket i förslaget till förordning om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Inga kvalifikationer kan efter ansökan bedömas motsvara nivå 8 i referensramen, något som Universitets- och högskolerådet ställer sig frågande till då det motsäger syftet med det livslånga lärandet och strider mot den rekommendation som undertecknats. Systemet i övrigt bygger på att det är öppet för att utbildningssystemet utvecklas. Det livslånga lärandet kan ske inom såväl formell som informell utbildning och det informella lärandet kan i och med införandet av referensramen jämföras med det formella lärandet. Även om det inte är troligt att det under den närmaste framtiden skulle inkomma ansökningar där utbildningsanordnare vill ha sin utbildning klassificerad som nivå 8 skulle det kunna inträffa senare. Att låsa nivå 8 uppfattar Universitets- och högskolerådet därför som kontraproduktivt och föreslår att även den nivån öppnas.

Universitets- och högskolerådet/ENIC-NARIC Sverige har enligt "Joint ENIC/NARIC Charter of Activities and Services" (Lissabonkonventionen) bland annat ett informations- och medverkansuppdrag vad avser information om det svenska utbildningssystemet gentemot vår internationella omvärld. I dagsläget är givetvis kvalifikationsramverk en del av detta. Uppdraget är av intresse för ett rättvist erkännande av svenska kvalifikationer utomlands. Det vore önskvärt med ett tydliggörande av Universitets- och högskolerådet/ENIC-NARIC Sveriges kommunikationsuppdrag i relation till det uppdrag som Myndigheten för yrkeshögskolan har (till exempel www.seqf.se).

Kvalifikationsramverket gäller entydigt utbildningars kvalifikationsnivå, inte individers kvalifikationer. Universitets- och högskolerådet ser dock ett behov av att individer får möjlighet att ansöka om att få sina kunskaper bedömda, för att kunna konkurrera på arbetsmarknaden på samma villkor som de som studerar efter införandet av kvalifikationsramverket.

Universitets- och högskolerådet vill väcka frågan om hur systemet ska kunna skyddas, till exempel mot att utbildningsföretag anger att deras utbildningar ligger på nivå 5 utan att de har ansökt om och fått sin utbildning bedömd. Det är en fråga som behöver förtydligas.

Det är viktigt att lägga in en utvärdering av systemet för att kunna förändra och optimera det.

Det är också viktigt att tydliggöra hur examensbäraren skall dokumentarer kvalifikationsnivån.

Enligt förslaget ska NQF för de formella utbildningarna träda i kraft 1 mars 2015. Det är således viktigt med en snabb implementering och ändring av författningar så att de som avslutar sin utbildning våren 2015 får sina examensbevis etc. med angiven NQF/EQF nivå, annars måste de flesta vänta ytterligare ett år. För högskoleutbildningar gäller att det är tydligt i Diploma Supplement vilket referensramsnivå utbildningen ligger på. Eftersom Sverige redan är sena med att referera våra utbildningar (NQF) till den gemensamma EQF, kommer detta att utgöra ett hinder för personer med kvalifikationer från Sverige när det gäller mobilitet för studier och/eller arbete.

Universitets- och högskolerådet bedömer att det är av yttersta vikt att ramverket och dess inplaceringar av utbildningar kommuniceras på ett användbart sätt, för de målgrupper som har att tolka det. Det behövs både på svenska och på engelska.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Melin efter föredragning av utredare Carina Hellgren. I arbetet med remissyttrandet har även utredare Anders Ahlstrand, informatör Nina Ahlroos, handläggare Bengt Landfeldt och handläggare Petra Nord deltagit.

Ulf Melin

Carina Hellgren